gemeente tytsjerksteradiel

Riedsútstel

Ried	:	22 april 2021
Agindapunt	:	7
Status	:	**BESLUITVORMEND**
Program	:	Programma 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Eardere behandeling	:	18 februari 2021 (opiniërend)
Portefúljehâlder	:	Mevr. G. Hoekstra
Amtner	:	Dhr. J. Kok
Taheakke	:	Bijlage 1 - Podcast voor raadsleden: adviesrecht Bijlage 2 - VNG Handreiking Adviesrecht
Presintaasje Iepen Poadium	:	Nee, infobijeenkomst 7 januari 2021
Saak- en stiknûmer	:	Z2021-01941 / S2021-10258

Underwerp
Adviesrecht buitenplanse activiteiten omgevingsrecht

Wy stelle jo foar te besluten om:
1. Van de adviesrol onder de Omgevingswet gebruik te maken.
2. Een lijst van criteria op te stellen voor die buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarover de raad advies wil geven.
3. De lijst jaarlijks, te beginnen 1 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet, te evalueren en indien nodig aan te passen.

Koarte gearfetting
Onder de Omgevingswet besluit het college op aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (de buitenplanse OPA). De raad kan daarbij adviseren maar dient dan wel vooraf aan te gegeven in welke gevallen hij van dit adviesrecht gebruiken wil maken. Het raadsadvies is bindend en moet door het college worden gevolgd.

Dit voorstel gaat over de keuze van de raad om dit adviesrecht te gebruiken en de criteria die worden toegepast om voor het einde van het jaar de raad een advieslijst te laten vaststellen. Voor een uitgebreide toelichting op de achtergronden van het adviesrecht en voor enkele uitgewerkte voorbeelden verwijzen wij naar de bijlage van de VNG en de podcast.

Foech ried /kolleezje:
Onder Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) was het college bevoegd om nadat de raad een "verklaring van geen bedenkingen" had afgegeven met een omgevingsvergunning uitgebreide procedure van het bestemmingsplan af te wijken. De raad kon gevallen aanwijzen waarvoor deze verklaring niet nodig was.

Onder de Omgevingswet wordt dit anders. Het college is zonder tussenkomst van de raad bevoegd om op aanvragen die afwijken van het omgevingsplan te beslissen. Wil de raad

van zijn adviesrol gebruik maken, dan zal de raad deze bevoegdheid moeten "activeren" door hier van tevoren een besluit over te nemen. Het advies van de raad moet betrekking hebben op de aspecten die de fysieke leefomgeving betreffen en is bindend.

De adviesrol van de gemeenteraad moet niet worden verward met de controlerende rol. Uitnodigingsplanologie betekent meer ruimte voor initiatieven die afwijken van het omgevingsplan en het college zal hierop moeten beslissen. Een advies van de raad is bedoeld om te komen tot een goed en zorgvuldig afgewogen gemeentelijk besluit: de gemeente bestuur je samen!

Ynlieding
Naar verwachting zal 1 januari 2022 de nieuwe Omgevingswet ingaan. Bestemmingsplannen worden in de overgangsfase beschouwd als een tijdelijk omgevingsplan. Ook wordt door het Rijk bestaande regelgeving als "bruidsschat" aan de gemeenten overgedragen. Uiterlijk 31 december 2029 moet de gemeente een omgevingsplan nieuwe stijl hebben vastgesteld.

De nieuwe wetgeving moet zorgen voor een inzichtelijker omgevingsrecht voor de gehele leefomgeving waarbij ruimte is voor lokaal maatwerk en snellere besluitvorming zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid en de gezondheid van de fysieke leefomgeving en de omgevingskwaliteit.

Om dit doel te kunnen bereiken is onder andere het vergunningsproces in de Omgevingswet aangepast en is de raad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de mogelijkheid van advies gegeven. De raad kan nu zelf aangeven voor welke gevallen zij – rekening houdende met de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet- van de adviesrol gebruik wil maken.

Histoarje
De Omgevingswet is nieuw. Dit is het eerste besluitvormende voorstel over het adviesrecht. Uw raad heeft opiniërend over dit onderwerp gesproken.

Te berikken effekt
Dit voorstel is bedoeld om richting te geven aan de wijze waarop de raad zijn adviesrol onder de nieuwe Omgevingswet wil invullen. Aan de hand van dit besluit en de criteria zal de advieslijst worden opgesteld en aan het einde van het jaar aan de raad ter vaststelling worden aangeboden. De lijst moet helder geformuleerd zodat het eenieder (aanvrager, behandelaar, belanghebbende, college en de raad) vooraf duidelijk is bij welke aanvragen de raad om advies gevraagd moet worden.

Op voorhand is lastig in te schatten hoeveel buitenplanse omgevingsplanactiviteiten op jaarbasis zullen worden aangevraagd. Dat komt o.a. omdat de veel toegepaste lijst voor kruimelafwijkingen komt te vervallen. Gemeenten kunnen deze lijst in de toekomst wel in de regels van het nieuwe omgevingsplan verwerken maar tijdens de overgangsfase zijn er nog geen nieuwe planregels. Ook de in bestemmingsplannen aan het college gedelegeerde wijzigingsbevoegdheden zijn niet meer toepasbaar. Wijzigen van een bestemming kan straks door voor deze wijzigingsgebieden een nieuw omgevingsplan te maken of – meer voor de hand liggend – door met een buitenplanse vergunning van het

(tijdelijk) omgevingsplan af te wijken. Daarnaast moet uitnodigingsplanologie[1] ertoe leiden dat er meer ruimte komt voor (buitenplanse) initiatieven.

Zolang er nog sprake is van een tijdelijk omgevingsplan, is het verstandig om de advieslijst jaarlijks (de eerste keer één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet) met uw raad te evalueren en bij te stellen. Wanneer een omgevingsplan nieuwe stijl gaat gelden, zou het aantal buitenplanse OPA's wel weer eens af kunnen nemen.

Arguminten
Bij de opiniërende behandeling heeft de raad aangegeven van het adviesrecht gebruik te willen maken. In de lijn van de doelstelling van de Omgevingswet zal het dan gaan om plannen die duidelijk afwijken van het gevoerde gemeentelijke beleid (complexere initiatieven).

Omdat van tevoren duidelijk moet zijn of de raad op een aanvraag moet adviseren is het nodig om deze gevallen nader te duiden. Daarbij heeft de raad bij de opiniërende behandeling in ieder geval richtinggevend voorgesteld om daarbij te kijken naar:
- initiatieven met afwijkingen in buitenstedelijk gebied;
- initiatieven met betrekking tot industrie groter dan categorie 3;
- andere initiatieven met een verwacht milieu-effect;
- initiatieven binnen de bebouwde kom waar planschade van toepassing is.

Wij merken nu al op dat wij uw raad het adviesrecht met betrekking tot een buitenplanse OPA met planschade zullen afraden. Allereerst is bij het indienen van een aanvraag door de aanvrager en door ons niet vast te stellen of er een noodzaak is tot nadeelcompensatie. Wat daarbij ten opzichte van de huidige Wro ook verandert, is dat niet het omgevingsplan maar de omgevingsvergunning als oorzaak van de schade wordt gezien (het gaat dan dus lang niet altijd alleen maar om het afwijkingsdeel van de vergunning). Bovendien is voor nadeelcompensatie een afzonderlijke procedure met een deskundige advisering over schadevaststelling, besluitvorming en rechtsbescherming. Wel kan, net zoals onder de Wro, met een aanvrager overeen worden gekomen dat nadeelcompensatie wordt verhaald.

De op te stellen lijst moet eenduidig zijn zodat voor iedereen duidelijk is of het een geval betreft waarover de raad wil adviseren. Wanneer bijvoorbeeld gesproken wordt over industrie groter dan categorie 3 waar kan deze categorie-indeling dan worden gevonden? of wordt bij de advieslijst een bedrijvenlijst vastgesteld? Wordt met groter dan 3 bedoeld groter dan categorie 3.1 of groter dan categorie 3.2? En een verwacht milieu-effect, wordt daarmee bedoeld dat het initiatief m.e.r. plichtig is? Dat zijn allemaal zaken die verder moeten worden uitgewerkt en waarbij wij de raad in een later stadium zullen betrekken. De Omgevingswet geeft uw raad tenslotte de ruimte om te kiezen in welke gevallen u advies wilt geven.

Jaarlijks, te beginnen één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal er een evaluatiemoment zijn en kan op basis van opgedane ervaringen de advieslijst worden bijgesteld, uitgebreid of verkort.

Alternativen
1. De raad kan er ook voor kiezen om geen gevallen te benoemen en geen gebruik te maken van het adviesrecht. Dat zou mogelijk een versnelling van het proces

[1] Bij uitnodigingsplanologie geeft de gemeente een kwalitatief kader af waarbinnen een (privaat) initiatief gefaciliteerd kan worden. Hierbij zijn de ruimtelijke regels niet "yn kalk en semint" gegoten maar de ruimtelijke regels maken het mogelijk een gewenste ontwikkelrichting te faciliteren. De overheid stuurt daarbij op de kwaliteit van het resultaat en voert de regie op de effecten en de risico's maar benoemt niet meer limitatief en van tevoren wat allemaal precies mag en wat niet.

betekenen maar kan de kwaliteit van een draagvlak voor een besluit verminderen;

2. De raad zou er ook voor kunnen kiezen om over alle gevallen te adviseren behalve de huidige lijst van gevallen waarvoor "geen verklaring van geen bedenking" nodig is. Vanwege het afschaffen van de kruimellijst, de wijzigingsbevoegdheden en het feit dat er in de overgangsfase nog met "oude" planregels wordt gewerkt, is het de verwachting dat dit een behoorlijke hoeveelheid aanvragen zal zijn waarbij de afwijking van de planregels veelal gering is.

Kanttekenings / risiko's
De lijst moet eenduidig zijn. Discussies tijdens het vergunningsproces of na de besluitvorming over de vraag of de raad advies moet of had moeten geven kunnen daarmee worden voorkomen.

Het advies van de raad is bindend maar moet wel betrekking hebben op de aspecten die de fysieke leefomgeving betreffen.

Finânsjes
Wil de raad meer aanvragen van advies voorzien, dan zal dat in verband met de inzet van de ambtelijke uren (werkmaatschappij, gemeente en griffie) tot hogere kosten kunnen leiden. Dat is nu nog niet in te schatten en er wordt nu ook geen extra budget aangevraagd. Als toch blijkt dat door de ambitie van de raad of de hoeveelheid buitenplanse OPA's er meer inzet benodigd is, dan zal dit aan de raad worden voorgelegd.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
De raad wordt gelijktijdig met dit voorstel over het adviesrecht een voorstel over participatie in het vergunningsproces voorgelegd. De advies- en participatielijst moeten nog worden opgesteld maar gelet op de opiniërende behandeling in de raad zullen die lijsten veel overeenkomsten vertonen.

Kommunikaasje
De gemeente zal inwoners op de hoogte stellen van de komst en de gevolgen van de Omgevingswet. Daarnaast zal een aanvrager in het omgevingsloket via een vragenboom door het aanvraagproces worden geleid. Het vragen van een raadsadvies zal onderdeel zijn van het interne proces om een aanvraag correct af te handelen.

Yntegraliteit
Dit voorstel is voorbereid in één van de werkgroepen die zich met de invoering van de Omgevingswet bezighoudt.

Gearwurking
In Achtkarspelen is een vergelijkbaar voorstel op route. In Achtkarspelen is geen opiniërende behandeling geweest. Het is mogelijk dat de raden de adviesrol verschillend willen uitvoeren. Dat hoeft in de uitvoering niet tot problemen te leiden.

Ferfolchtrajekt
Wanneer de Omgevingswet 1 januari 2022 in werking treedt, dan zal eind dit jaar de raad een advieslijst ter besluitvorming worden voorgelegd. Wordt de invoering toch nog uitgesteld, dan is er geen tijdsdruk en kan dit ook op een later tijdstip gebeuren. De advieslijst is pas nodig wanneer de Omgevingswet in werking treedt.

Evaluaasje
Zolang er nog sprake is van een tijdelijk omgevingsplan, is het verstandig om de advieslijst jaarlijks (de eerste keer één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet) met uw raad te evalueren en bij te stellen.

Burgum, 6 april 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris, burgemeester,

mw. H.M. van Gils dhr. drs. L.J. Gebben

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.6 april 2021, punt nummer: 7;

Beslút:

1. Van de adviesrol onder de Omgevingswet gebruik te maken.
2. Een lijst van criteria op te stellen voor die buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarover de raad advies wil geven.
3. De lijst jaarlijks, te beginnen 1 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet, te evalueren en indien nodig aan te passen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 22 april 2021.

de griffier	de voorzitter
dhr. O.E. de Vries	dhr. drs. L.J. Gebben